

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 2 Maja v. s. 1821 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Gazeta senacka z dnia 23 kwietnia ogłosiła Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu w następującym brzmieniu:

Dnia 4 lutego. Na przedstawienie głównie zarządzającego w Gruzji, generała piechoty *Jermolowa*, o miejscowych niedogodnościach powiatowego w Gruzji miasta *Ananura*, uważając, że to miasto, w roku 1803 założone, w przeciągu lat siedemnaście żadnego nie miało przyrostu w swém zabudowaniu, i składając się z 38miu domów, zamieszkałych przez ludzi najuboższych, nie daje żadnej nadziei, swego zabudowania. Rozkazujemy: 1) Skasowane miasto *Duszet* przywrócić. 2) Powiatowi *Ananurskim* teraz zwanemu, mianować się *Duszetskim*. 3) Głównie zarządzającemu w Gruzji polecić przedsięwzięcie skutecznych środków do przemieszenia z *Ananura* archiwów sądowopiecznych i własności skarbowey, i do zabudowania w *Duszecie* potrzebnych dla tego celu gmachów. Rządzący Senat nie zaniecha około wykonania tego uczynić należytych ze swojej strony rozrządzeń.

Rządzący Senat przez Ukaz okólny pod dniem 21 marca obwiesił, iż w roku 1821 na komorach rosyjskich, rubli srebrny mają być przyjmowane po trzy ruble szesćdziesiąt kopiejek asygnacjami.

Dnia 29 marca, w kościele ś. *Alexandra Newskiego* odprawil się pogrzeb przenywielebniejszego metropolity, *Michała* kawalera orderu ś. *Alexandra-Newskiego* i ś. *Anny* i klasy, który zmarł dnia 24 marca, o godzinie 6 wieczorem, w wigilią rocznicy objęcia przez niego rządów dycezyi petersburskiej. Duchowieństwo całej stolicy, urzędnicy państwa, i wielkie zgromadzenie ludu znajdowało się na tém obrzędzie, który sprawowali przenaywielebniejsi *Barlaam* metropolita Gruzji, *Filaret* arcy-biskup jarosławski, i *Włodzimierz* wikaryusz sankt-petersburski, biskup rewelski, przy czém się znajdowało jesoze bciu archimandrytów i członkowie synodu: kapelan protoprezbiter *Krynicki* i wielki kapelan *Dierżawin*, którzy znajdowali się i dnia 26 na wyniesieniu ciała zmarłego do kościoła katedralnego. Rektor akademii petersburskiej duchowney *Grzegorz*, miał kazanie pogrzebowe, a przy wyniesieniu zwłok miał mowę kapelan domu wychowania sierot wojskowych *Alexy Malow*. Zwłoki złożone zostały w nowobudującej się cerkwi, przez samegoż zmarłego założoney, pod imieniem Ducha ś., w tém miejscu, gdzie ma być ołtarz. Był to mąż wysokiey cnoty i nauki. Słynął kaznodziejską wymową. Udarowany brylantowanymi znakami orderu ś. *Alexandra-Newskiego*, prosiło przyjęcie do cesarskiego gabinetu udzielonych mu dawniey brylantowych znaków orderu ś. *Anny*, i wydanie mu przy-

padającey za nie summy, którą, przeznaczwszy na rzecz szkół tych dycezyj, w której się urodził, w której się sam edukował, w której otrzymał tę nagrodę, i gdzie spodziewał się umrzeć, na lombardzie ukłował Summa ta jest 10,000 rub. i jest w równych częściach własnością sem naryow mo skiewskiego, wifańskiego, czernihowskiego, nowgorodzkiego, i sankt-petersburskiego. Sprawując dycezyą czernihowską, własnym nakładem edukował kilku młodzieńców w tameczney akademii duchowney. Kilka dzieł w matryach duchownych za życia wydał; wiele zostawił rękopisów. Błogosławnym, w przekładaniu *Ewanjeliś* z języka sławiańskiego na rosyjski Umarł wiekul 60.

Podług wiadomości petersburskich akademickich, w przeciągu miesiąca marca na komorę składową wileńską przywiezono towarów zagranicznych na 101,394 r. Do *Tyflis* w miesiąc lutym przywieziono towarów na 31,860 rubli 40 kop., a wysłano za granicę na 1,259 r. 40 k.

Liczba okrętów: w *Lipawie* od dnia 26 marca do 9 kwietnia przybyłych 23, wysłanych 22. W *Rydze* dnia 26 kwietnia przybyłych 83, wysłanych 32.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 27 kwietnia. Okólnik rządu w Austrii poniżej *Ens*, przekonywa o uzbrajaniach krajowych. Posiadanie domów, trudnienie się rzemiosłem, i prawo obywatelstwa nie uwalniają od służby wojskowej, a nawet w potrzebie uszy do niej będą tacy, którzy otrzymali uwolnienie. Nikt z obowiązanych do wspomnioney służby nie dostanie pasportu za granicę lub do Węgier, kto nie złoży rękoyami 300 złotych ryńskich.

Laybach, dnia 21 kwietnia. Dniś wieczorem byli Cesarstwo Ichmość na rezurekcyi z wielu znakomitemi osobami. O godzinie 4tey pojechali do kościoła katedralnego. Urzędnicy nadworni udali się za nimi. Około 5tey wysła processya na rynek, gdzie wojsko stało uszykowane. Zaczynała ją duchowieństwo; za Nayswiętszym Sakramentem szedł naprzód Cesarz J. C., a potem Cesarzowa. Daley siły damy dworu i inne znakomite, oraz urzędnicy. Za powrotem processyi do kościoła, wojsko wystrzeliło 3 razy przy odgłosie muzyki. Po nabożeństwie wrócili Cesarstwo Ichmość do zamku. Jutro śpiewane będzie w tutejszym kościele katedralnym *Te Deum*, z powodu szczęśliwie ukończoney kampanii w Piemencie, w obecności NN. bawiających tu Monarchów i ministrów. (*Gaz. Warsz.*)

Głoszą, iż austryacki obserwacyyny korpus, (pisze gazeta hamburska) który na pograniczu Wołoszczyzny stanie, składać się będzie ze 40,000 ludzi. Będące w Galicyi półki są już w pocho-

dzie. Oprócz tego, całe wojsko austriackie ma być postawione na stopie wojennej; wewnątrz zaś w kraju służbę odbywać będzie milicya (z *Korr. War.*)

(z *Korr. hamb.*) *Wiedeń, dnia 18 kwietnia.* Przed niejakim czasem dała się postrzedz między ludem wiejskim w Czechach, mianowicie w okręgach znajmskim i igławskim, wielka kruąbrność: wzbranieli się bowiem iść na pańszczyznę do swoich dworów, i oświadczyli się nie uznawać żadnej innej powinności, prócz płacenia czynszu. Kruąbrność ta doszła do tego stopnia, że niespokojni poważyli się przez publiczne ogłoszenia zagrozić spaleniem domów chłopom, którzyby narob-cizną dłużej chodzili. Dnia 24 p. m., na mocy nadeszłych z *Laibach* rozkazów, potrzeba było przystąpić do użycia surowszych środków. Pomyślano do dwudziestu najupartszych: poczem reszta powróciła do swych powinności. Xiążę *Kaunizs*, w którego d. brach naprząd niespokojność ta wybuchnęła, udał się na miejsce, dla przyłożenia się do przywrócenia porządku i posłuszeństwa.

W Ł O C H Y.

(z *gaz. war.*) *Neapol, d. 6 kwietnia.* Rząd tymczasowy tutejszy stara się zagoić rany, które ostatnie wypadki zadały krajowi. Codziennie rano od godziny 8 do 1 daje publiczne wysłuchanie i wszelkie przełożenia przyjmuje. Od godziny zaś 1 wsey do 6tej rada stanu pod przewodnictwem Margrabiego *Circello*, trudni się interessami krajowemi.

Puszczona niedawno pogłoska o zbieraniu się wojska w prowincjach neapolitańskich jest bezasadną. To tylko pewna, iż *Morelli* umknął do gór w *Palii*, i zaczyna rabować wozy pocztowe.

Policya tutejsza została upoważnioną do przemieszczania domów.

Dnia 8. Wydany tu rozkaz dzienny zabrania surowo ofcerom austriackim, chodzić w ubiorze cywilnym. Zakazano także pro tym żołnierzom pokazywać się pojedynczo na ulicach. Nie są oni (pisze gazeta berlińska) wcale kontentni z pobytu w tutejszej stolicy, i narzekają na słabą żywność.

Pobudką do postanowienia tymczasowego rządu tutejszego, względem rozbrojenia wszystkich mieszkańców, ma być zabicie kilku żołnierzy austriackich.

Twierdza *Gaeta* jest jeszcze w mocy generała *Begani* i *Węglarzy*. Opasali ją austriacy od strony lądu.

Z rozkazu Króla Obojmy Sytylii ustanowiono w *Palermie* tymczasowy rząd pod przewodnictwem tamiecznego arcy-biskupa, kardynała *Gravina*, któremu Monarcha polecił wybrać osoby do składu tego rządu, co też wspomniany arcy-biskup uczynił.

Rzym, dnia 7 kwietnia. Po przewrocie wojska austriackiego przez kraj papieżki, utworzyły się znowu nowe bandy rozbojników na granicy neapolitańskiej, którzy napastują po gościńcach.

Rząd nasz nie wydaje teraz nikomu pasportu do *Medyolanu* i *Lombardyi*.

Dnia 14. Dziś przybyła tu Xiężna *Florida*, małżonka Króla neapolitańskiego, którego się po jutrze spodziewamy.

Dnia 22 z m. dało się uoczyć trzęsienie ziemi w *Rieti* i wielką zrzuciło szkodę. W tymże czasie tuman dymu wzbił się z rzeki *Canaro*

w górę, przeszedł nad miastem i spadł na jezioro *Cantalice*. W następnych dniach zdarzyło się kilka pożarów w *Rieti*.

Wczoraj wyszło tu urządzenie kardynała sekretarza stanu *Consalvi*, które pod karą śmierci zabrania wchodzić do zakazanych towarzystw, i mieć jakiegokolwiek z nimi związki, lub posiadać ich narzędzia, herby, statuta, patenta i t. d.

Turyń, dnia 14 kwietnia. Rozkaz dzienny generała *Castelbargo* tymczasowego gubernatora, zaleca wszystkim poddanym sardyńskim, którzy od 1 stycznia bawią w *Turynie*, aby we 24 godzinach wyjechali, jeśli nie mają na piśmie pozwolenia rządu.

Naczelnay dowódca wojska sardyńskiego, Hrabia *Latour*, ustanowił nadzwyczajną komisją wojskową do sądzienia tych wszystkich, którychby o szpiegostwo przekonano, lub którzyby żołnierzy królewskich uwodzili. Generał, Hrabia *Roberti*, jest prezesem tej komisji.

Buntownicy, którzy oytadellę turyńską zajmowali, targowali się z obywatelami o to, co im dać mają za ustąpienie z niej. Zgodzili się w reszcie na 150,000 franków, które gotowemi pieniędzmi odebrawszy, wyszli.

Florenca, dnia 16 kwietnia. Xiężna *Carignan*, córka W. Xiążęcia toskańskiego, przybyła dnia 13 b. m. z synem swoim na brygu sardyńskim z *Nizza* do *Liorny*, z kąd wraz z małżonkiem swoim, który na jej spotkanie wyjechał, udała się dnia 15 b. m. do *Florencyi*.

Król neapolitański przed wyjazdem swoim z *Florencyi* dał W. Xiążęciu toskańskiemu wielkie krzyże orderów *ś. Ferdynanda* i *ś. Januaryusza*, Xiążęciu dziedzicznemu wielki krzyż orderu *ś. Ferdynanda*, a Xiążęciu *Rospigliosi*, marszałkowi wielki krzyż orderu *ś. Januaryusza*. Towarzyszem temu Monarsze: Xiążę *Nisceni*, Margrabia *del Vasto*, orsz marszałek *Frilli*, tajny sekretarz królewski.

Baron *Vincent*, austriacki generał jazdy, Hrabia *Pozzo di Borgo*, rossyjski generał porucznik, Hrabia *Blacas*, poseł francuzki, i Hrabia *Truchsess*, poseł pruski, wyjechali ztąd do *Rzymu*.

Od granic *Włoskich*, dnia 14 kwietnia. Słychać, iż Xiążę *Carignan*, chce udać się do *Drezna*, a potem powróci do *Piemontu*.

Nie tylko na wyspie *Elbie*, (pisze gazeta berlińska), lecz nawet we *Florencyi* i *Liornis*, odkryto w jedynym czasie ślady spisku, który wesznie przez uwięzienie wskazanych osób przytłumiono. Słychać, iż jeden ze spiskowych, przybywszy z *Liorny* do *Florencyi*, i dowiedziawszy się o uwięzieniu spółników swoich, skoczył oknem z czwartego piętra i zabił się na miejscu.

(z *gaz. Zusch.*) Do *Genui* mają wejść także wojska austriackie, dla osłony tego miasta w imieniu dawnego Króla sardyńskiego. (Gazety wiedeńskie twierdzą, że nie przyjdzie do tego).

(z *Korr. hamb.*) Ostatnich dni przeszłego miesiąca wypłynęła flotylla austriacka z portu *Ankony*.

Generał *Vandamme* miał przejechać przez *Genuę* do *Neapolu*.

Uważają teraz, że klucze *Alessandryi*, oraz chorągiew, którą junta tamieczna zatknąć kazala, nie do Xięcia *Genueńskiego*, ale do *Laibach*, do N. Cesarza austriackiego odesłane zostały.

ANGLIA:

Londyn, dnia 17 kwietnia. Słychać, iż Hrabia *Liverpool* miał d. 14 b. m. prywatne wysłu-

obanie u Króla w *Brighton*. Rozmowa tyczyła się bilu względem nadania swobod katolikom, przyjętego już w izbie niższej, a będącego przedmiotem obrad izby wyższej. Mówią oraz, iż wspomniany Hrabia złożył urząd pierwszego ministra, a następnego będzie terazniejszy Margrabia *Londonderry* (były *Lord Castlereagh*). Pierwszy oświadczył się przeciwko bilowi, a drugi za bitem.

Kapitan *Parry* przedsięwzięcie wkrótce z obu okrętami swemi nową żeglugę do biegun północnego. W tych dniach dał kosztowne śniadanie dla Lordów admiralicyi na okręcie w *Deptford*.

Niedawno pewny stangret sprzedał żonę swoją na rynku w *Tunbridge* za 18 pence (3 zł. polskie) i garniec piwa. Była to piękna kobieta, i cieszyła się z odmiany stanu swego.

Na sessyi izby wyższej dnia 16 b. m. rozprawiano względem powtórnego czytania bilu o nadaniu swobod katolikom. Popierał go między innymi: Xiążę *Sussex*, Margrabia *Buckingham*, Hrabia *Harrowby* i biskup w *Norwich*. Ten oświadczył, iż środki chrześcijańskie do utrzymania kościoła angielskiego nie zstępują na ścieśnieniu i karaniu, lecz na przykładnych postępach duchowieństwa, dobroczynności, szczerości i umiarkowaniu. Przeciwnymi byli: Hrabia *Mansfield*, Lord *Redesdale*, oraz biskupi londyński i chesterski. Hrabia *Liverpool* wniósł o północy, aby izba odłożyła sessyą swoją do dnia następującego, iżby żadnego para nie pozbawiano sposobności wynurzenia zdania swego w tak ważnej materji.

Twierdzą, iż drugie czytanie bilu względem katolików będzie odrzucone większością 20 lub 30 kręsek.

Izba niższa. Naradzano się o wniosku względem ustanowienia cła od zagranicznych belk i dyków, a podwyższenia cła od dyków rossyjskich. Wniosek ten bez kręskowania odrzucono. Z powodu świąt, odłoży izba dnia 19 b. m. sessyę do dnia 30.

FRANCYA.

(*Gaz. Warsz.*) *Paryż*, d. 18 kwietnia. Xiążę *Belluno* (marszałek *Victor*) wydał w *Lugdunio* odezwę do wojska. Dziękuje mu za okazaną wierność, gdy kilku wicherzyciel, uwiedzionych przykładem buntowników w ościenym kraju, sądziło, iż bezkarne mogą powstać przeciwko prawemu królowi. Wspomniona odezwa tak się kończy: „Nigdy, żołnierze, nie powinniście zapomnieć, iż każdy rodak, któryby was obciął uwięzić, i wznieść bunt, jest nieprzyjacielem oyczyzny, zasługującym na większe obrzydzenie, a niżeli cudzoziemiec. Pierwszy, usiłuje wam wydrzeć honor, a drugi podaje zawsze żołnierzom francuzkim sposobność nabycia siawy.” Xiążę *Belluno*, chory na podagrę, nie wychodzi z pokojów swoich.

P. Bapst, jubiler nadworny, robi koronę i szpadę, których Monarcha podczas koronacyi użyje. Obie kosztować będą 16 milionów franków.

Izba deputowanych. Dnia 14 b. m. odbywały się dalsze obrady względem ścieśnienia wolności głosów w izbie. Pan *Cornet d'Incouré* mówił za projektem. Pan *Castelbailac* oświadczył, iż prezes miałby dyktatorską władzę; radził trzymać się dotychczasowego urzędzenia, zakazując tylko umieszczać w dziennikach myśli, z powodu których przywołano mówcę do porządku. (Ledwo tego wniosku nie przyjęto). Pan *Barthe La Labe* oświadczył dowodził niebezpiecznego naduzycia wolno-

ści mowy. Pan *Benjamin Constant* wyliczał przypadki, kiedy mówca może i powinien być przywołany do porządku, jako to: bluźnierstwo, zachęcanie do buntu i obraza majestatu królewskiego. Lecz (rzeki) czyliż na tém przestaną? Czyliż mnie samego nie przywoływano do porządku za to, że powiedziałem, iż oficerowie stali się ofiarą samowolności, lub podobne skargi rozwodził? Przywoływać nas będą do porządku, ile razy zechcą, czyli raczej, ile razy nie podoba się to, to powiemy. Jakże będzie można nadal roztrząsać budżet? Jeśli wspomniemy o niepotrzebnych wydatkach, zakazą nam mówić. Tak będzie ze wszystkimi projektami do praw; połowa członków będzie tylko siedzieć dla kształtu. Mówią, iż milczenie jest łagodną karą. Prawdą, dla nas, ale nie dla tych, którzy nas obrali. Cóż wypływa z przyjęcia tej zasady: *Wszystko, co chcemy, można czynić bez zgwałcenia konstytucyi; wszystko, co się dzieje w izbie, jest podług konstytucyi*. Można więc z czasem przywrócić trybunał rewolucyjny. (Tu odezwał się Pan *Cordonnet*: jeśli go kiedy przywrócono, to nie przez nas). Powiedzmy otwarcie, (mówił dalej *P. Constant*), jest to pierwszy i piero krok. Zabraniają nam teraz głosu, a wkrótce nadadzą izbie prawo oddalania z niej członków, którzyby się nie podobali. Mój Panowie, przyjmując wniesiony projekt, pójdziecie niebezpieczną drogą. Nie wiem, kto się uda za wami. Nie wiem, co uosniona mniejszość przedsięwzięcie. Oświadczam się przeciwko projektowi, który przywiodłszy lewą stronę do upadku, prawą zepsuje. Po długich sporach przyjęto większością kręsek drugi artykuł projektu w tej osnowie: „Po powtórnem przywołaniu członka izby do porządku i obronie jego, prezes zapyta się izby, czyli wypada mu zabronić głosu na tej jedney sessyi w toczącej się materji, a izba stanowi w tej mierze przez powstanie lub siedzenie.”

W dniach 16 i 17 b. m. były obrady o 3cim i ostatnim artykule projektu do prawa, ścieśniającego wolność głosu w izbie. Brzmi on tak: „Sam tylko prezes może zwrócić mówcę do materji, jeśli od niego zboczy, nie pozwalając mu tłumaczyć się w tej mierze. Gdyby mówca dwukrotnie zwrócony do materji, trzeci raz od niego się oddalił, natenczas prezes zapyta się izby: czyli w ciągu sessyi może mu dać głos lub nie? Izba stanowi w tej mierze przez powstanie lub siedzenie.” Przystąpiono wreszcie do głosowania na wszystkie 3 artykuły i przyjęto je większością kręsek 177 przeciwko 133.

Paryż dnia 21 kwietnia. W dzień chrztu Xiążęcia *Bordeaux* d. 1 maja dany będzie ślub 16stu panienkom, sierotom, z których każda dostanie 1200 franków z kassy miejskiej; oprócz tego każda młoda para małżeńska odbierze wielki srebrny medal, wybity na pamiątkę urodzenia się wspomnianego Xiążęcia. 37,445 ubogich rodzin dostanie po 2 butelki wina, 2 funty chleba i paszтет. 50,000 franków rozda się ubogim rzemieślnikom. Miasto *Paryż* da Xiężnie *Berry* przyzwoity podarunek dla młodego Xiążęcia. Wystrzelili się 22 razy z dział we wszystkich twierdzeniach krajowych. Nazajutrz po chrzcie rozdawane będą po południu na polach elizejskich wino, ciasto, i cukry. Będą oraz publiczne rozrywki. Dnia 3 maja w rocznicę powrotu Króla, dany będzie 5 wielkich balów na publicznych rynkach dla rybaczek, targarzy, węglarzy, it. d.

Zaburzenie umysłów, panujące przez 2 tygodnie

dnie w kilku okolicach Francji, zaczyna ustawać. Mieszkańcy bardziej się zajmują krajowemi interesami, a niżej zagranicznymi, i życzą sobie potwierdzenia konstytucyjnych urządzeń. Zamiar uchylenia zmian w urzędzeniu munitypalności, powszechnie się prawie nie podobają, mała jest atoli nadzieja, aby izba deputowanych odrzuciła podany w tej mierze projekt.

Gazety tutejsze donoszą, iż Król Sardyński nada krajowi swemu przyzwolitą konstytucyą, która jednak będzie bardzo odmienną od hiszpańskiej.

Kupcy marsylijscy podali izbie deputowanych prośbę o zniesienie monopolium tabaki.

Donoszą z Nancy, iż z powodu ciągłych deszczów, rzeka *Meurthe* wezbrała i zalała nadbrzeża.

Dnia 17 b. m. była nadzwyczajna sessja izby parów. Zdano sprawę o pewney okoliczności, która ma związek ze zbrodnią *Luwela*.

Wizerunki zmarłych marszałków, jako to, *Xiążąt: Wagram, Montebello, Istrii, Esslingen, Valmy* i *Castiglione*, Hrabów *Perignon* i *Serrurier*, wyniesiono z sali marszałków w pałacu *Thulleries* do muzeum, a natomiast zawieszono wizerunki margrabiego *Beurnonville*, Xiążęcia *Coigny*, margrabiego *Kiomesnil*, Xiążęcia *Dalmacyi* i Xiążęcia *Eckmühl*.

Na sessji izby deputowanych, dnia 16 b. m. *PP. Corcelius* i *Girardin* wynurzyli obawę swoją, aby obce wojsko nie przeszło granicy francuzkiej, dla rozpostarcia wojny w Hiszpanii i Portugalii. Odpowiedział minister interessów zagranicznych, iż są ludzie, którzy podobną trwogę wzbudzają; lecz większość narodu bynajmniej się o to nie troszczy, polegając na uczuciach przyjaźni Monarchów europejskich względem Króla francuzkiego. Odpowiedź ta jednak nie zaspokoila jenerała *Foy*; oświadczył on, iż gdy austriacy rozpostarli się po całych Włoszech, nie może więc Francya być wolną od obawy, zwłaszcza, iż codzień najlepsi jej oficerowie oddalają się z pułków swoich. Słowa te sprawiły powszechne nieukontentowanie w izbie.

Zajmuje się teraz izba projektem do prawa względem wywozu zboża za granicę, który podług czworakiego podziału departamentów, w miarę ceny jego, ma być dozwolonym. Kommissya radziła uczynić więcej jeszcze podziałów. *P. Lastour* chciał, aby zabroniono wprowadzać zboża z *Odesy*, gdyż dla taniości jego, wieśniacy francuzcy doznają trudności w przedaży płodów swoich. Hrabia *Casteljajac* oświadczył: iż gdyby minister spraw wewnętrznych, który narzekania wieśniaków za przesadzone poczytuje, zwiedził departamenta, a zwłaszcza departament *du Gers*, przekonałby się, iż tam przeszło 7000 hektolitrow przedano tylko za 113,000 franków, co wynosi tyle, ile się płaci za najęte dla ministra mieszkanie.

(z korr. hamb.) Pan *Zea*, vice-prezydent rzezypospolitey kolumbijskiej, przybył do Paryża.

Miasto *Sedan*, gdzie się wielki *Turenne* urodził, uczei swego bohatera przepyszny pomnikiem.

Z okoliczności chrztu Xiącia *Bordeaux* będzie mianowanych 4 marszałków i 12 jenerałów poruczników. Będzie także mianowanie kawalerow orderu wojskowego.

N I E M C Y.

Od brzegów *Menu* dnia 24 kwietnia. Sejm związku niemieckiego w *Frankforcie* odłożył posiedzenie swoje do d. 14 maja. Hrabia *Buol-Schauenstein*, prezydujący poseł austriacki, wyjechał do Paryża, a powracając przez *Bruxellę* odwiedzi syna swego.

Zi dzi w *Fürth* wysłali deputacyą do *Monachiium*, w celu wyjednania u ministrów, za pośrednictwem tamiecznych faktorów nadwornych, aby im nie tylko nie wzbraniało przyjęcia naczelnego rabina polskiego, lecz oraz od założenia szkoły uwołniono.

Szegóły testamentu zmarłego Elektora Heskiego nie są jeszcze dokładnie wiadome. Rachują zostawiony skarb do 40 milionów talarów, w oo wchodzi kilka milionów gotowemi pieniędzmi. Utrzymywał osobnego urzędnika w Londynie dla dawania baczności na pieniądze, które wziął za oddział wojska heskiego, wysłany do Ameryki północnej i wspólnie z anglikami walczący przeciw amerykanom, kiedy wybijali się na wolność. (z gaz. War.)

(z gaz. Zusch.) Od brzegów *Renu* dnia 19 kwietnia. Powiadają, że w okolicach *Lyonu* mają być założone dwa znaczne obozy, które już są wytknięte.

Król *Wiktoria Emanuel* opuścił *Nizzę*, w zamiarze powrócenia do swej stolicy.

H I S Z P A N I J A.

(z korr. Wcr.) *Madryt* d. 10 kwietnia. Gazety paryzkie i listy prywatne potwierdziły wiadomość o wypadkach neapolitańskich w ostatnich dniach marca. Stany na jedney z tajnych sessy, rozważywszy zdana sprawę kommissy swojej, o podanem piśmie, przez ministra stanu co do naszego politycznego położenia względem innych narodów, przyjęły wniosek tej kommissy i uznały, że nieprzyjacielskie kroki Austrii przeciw królestwu *Obojey Sycylii* są zamachem na odrodzenie się naszej politycznej. Ogłoszone w tej mierze oświadczenie stanów zajmuje teraz wszystkich uwagę. Pamiętna sessja dnia 10go kwietnia zdała zupełnie zastanę. Cała historia neapolitańska jest już wiadoma. Miano bardzo energiczne z tego powodu mowy, i jak nayspełniejsza okazała się zdań zgodność. Będą użyte nadzwyczajne sposoby dla przygotowania broni i wszelkich potrzeb wojennych.

Po zwyczajnej sessji dnia 6go kwietnia była nadzwyczajna, na której przyjęto 7 artykułów urzędzenia wojska, a nad dalszemi wstrzymały stany rozważyć, bo minister wojny musiał wyść ze zgromadzenia, będąc do Króla przywołanym. Według tych artykułów: Siłą narodową są wszyscy Hiszpaniuzbrojeni przez oyczyznę dla jej bronięcia wszyscy Hiszpani przykładać się powinni do bronięcia oyczyzny; madażycie zbrojney siły jest zbrodnią zdrady kraju, gdy się jej użyje na obrażenie osoby Króla, i na tamowanie wolności wyborów.

Dnia 10go kwietnia w obecności władzy munitypalnej madryckiej, oddziału jazdy i wielkiego mnóstwa mieszkańców kat popalił wszystkie szubienice i należące do tej kary porządki.

Od dnia ogłoszenia prawa z dnia 28go października roku 1820 względem sekularyzacyi osób zakonnych, sekularyzowało się do końca lutego roku bieżącego 1,243, to jest, 1,197 zakonników, a 46 zakonnice.

Odkryto w *Barcellonie* spisak, w skutek czego, w nocy z dnia 3go na 4ty kwietnia poymano i uwięziono 20 osób, a między nimi jenerałów: *Froles*, *Farfield*, *Fournas*, *Campdell* i *Roxa*, biskupa barcelońskiego, oficyala jego i kilku kanoników. Niektórych z nich wywieziono na wyspę *Majorkę*, a tylko jenerałowi *Fournas* pozwolono wynieść się do Francji; jakoż już tam wyjechał. Słychać także, iż poymano biskupów w *Taragonie*, *Tortozie* i *Vich*.

Wilno dnia 2 maja 1821 roku v. s.

HISZPANIJA.

Przybył do Madrytu jenerał Dyer (anglik) będący w służbie hiszpańskiej. Obecność jego wszystkich przyjaciół uradowała.

(z gaz. Zusc.) Madryt dnia 7 kwietnia. Uczynione zostało wniesienie, ażeby wszystkie processa, które od roku 1814 z powodu przestępstw politycznych wprowadzone zostały, snieść, akta zaś spalić, a wybrane kary pieniężne powrócić.

(z korr. hamb.) Na ostatniem posiedzeniu kortezów, oświadczył referent kommissyi prawodawczej, w odpowiedzi na powtórny prośbę pewney niewolnicy o wolność dla siebie i swej piętnastoletniej córki, że niewoli osobistej nie można w żaden sposób pogodzić z panującym w Hiszpanii systematem libersnym, dlaczego kommissya podaje do uchwały, że każdy niewolnik, któryby stąpił na ziemię hiszpańską, jest od tej chwili wolnym, i może się uciec pod opiekę władz miejscowych, aby w żadnym czasie i żadnym miejscu nie można było z nim postępować jak z niewolnikiem.

W naszej części Ameryki południowej tworzy się partya, która dąży wprawdzie także do oderwania kolonii od ziemi macierzystey; ale chce wprowadzić konstytucyą hiszpańską, Kortezów i monarchią konstytucyyną, na któreby czele znajdował się jeden z Xiążąt hiszpańskich. Podług tego planu, za którym jest wiele mających wpływ osób, mają być połączone z sobą Peru, Chili, Buenos Ayres z Venezuelą, i tworzyć jedną królestwo Kolumbii. Zapewniają, że Bolivar i Morallo zgodzili się na użycie całego swego wpływu, dla doprowadzenia do skutku tego planu.

PORTUGALIA.

(Gaz. Warsz.) Lisbona d. 31 marca. Wczoray zaprzysiężono tu zasady konstytucyi w obecności stanów, rejencyi, i wszystkich władz miejscowych, ogłoszono potem powszechną amnestyą, a wieczorem miasto oświecono.

Wojsko nasze ma być w roku przyszłym zmniejszone na 20,000 głów.

Lisbona dnia 4 kwietnia. Z powodu wykonaney na zasady konstytucyi przysięgi ogłoszono taką ustawę:

„Stany powszechnie nadzwyczajne narodu portugalskiego względem wszystkiego, co się zgodza z sprawiedliwością i bezpieczeństwem publicznego porządku, stanowią: 1) Daje się większa rozciągnąć ustawie z dnia 7go lutego; w przepisach swoich zajmuje wszystkie osoby, które z przyczyny ich zdań i politycznego postępowania przed zaprowadzeniem stanów zostały uwięzionemi, lub w oznaczonym miejscu mieszkać muszą; 2) osoby te wydadz na wolność, powrócą do używania praw swoich, i będą mogły usprawiedliwić się w sądzie, lecz nie powrócą do urzędów, jakie przed uwięzieniem siebie piastowały.”

Upoważniły stany rejencyą do uskutecznienia

tey ustawy, i dwóch uchwał, jedney względem zniesienia prawa feudalnego, a drugiey względem zniesienia pensy i wynagrodzeń nienadanych przez prawo lub ustawę.

Gazeta rządowa ogłosiła, że eskadrę tunetańską, mającą na sobie 4,000 woyska lądowego, która wypłynęła z Tunisu dla uderzenia na algierczyków, zniszczyła burza tak, iż tylko kilka okręcików uratowało się, i to bardzo uszkodzonych.

(z gaz. Zusc.) Patryarcha nasz, dla tego, że chciał warunkowicie tylko zaprzysięż konstytucyą, otrzymał rozkaz, udadź się do swej majątności wiejskiej *Buzco*, a dochód jego zmniejszono do 6000 kruzadów.

SZWAJCARYA.

Lauzanna dnia 12 kwietnia. Gazeta tutejsza umieściła następujący artykuł: „Jeśli można dać wiarę odebrany listom ze Włoch, publiczność dowie się zapewne z radością, iż nieograniczona władza, stanowiąca zasadę rządu neapolitańskiego, otrzyma zbawienne odmiany od samego Króla, i że z łona tej nieszczęśliwej wojny uyrzemy wkrótce rozmaite ustawy, dogodne dla narodu.” (Gaz. Warsz.)

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Jenerał powstańców Południowo-Amerykańskich *Bolivar* wydał dnia 7 grudnia w głównej kwaterze w *Verinas* odezwę do woyska swego, czyniącą mu nadzieję, iż błogosławiony pokoy nagrodzi wszystkie chwalebne jego znoje i prace. (Gaz. War.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z Gaz. ryzk. Zusc.) Dwóch z pomiędzy naczelników powstania piemontckiego, mieli się udać do Nizza, dla proszenia Króla *Wiktora Emanuela*, aby sam przyjął koronę.

Jeden z korespondentów gazety powszechney niemieckey zapewnia, że jeśliby emancypacya katolików przeszła, stałoby się to jedynie dla zrobienia ministrom większości głosów do potępienia królowey.

Tenże korespondent czyni uwagę, że jedną z przedniejszych osób towarzystwa londyńskiego do rozszerzenia wiary chrześcijańskiej i utrzymania konstytucyi, jest żyd *Rothschild*.

Na obradach władzy prawodawczej prowincyi Zjednoczonych Stanów Nowego-Yorku, wniesiono projekt utworzenia funduszu, przeznaczonego na rozszerzenie literatury między kobietami, na który składać się mają nieznanaci mężczyźni, mający przeszło 28 lat.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 29, kwietnia: rubel srebrny, 5 ruble kopiejek 95, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 5, stary rubli 11 kopiejek 85, imperyal rubli 38 kopiejek 40.

Wolno Drukować F. N. Golański Czl. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Eau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dn. 30 srednia.	27 cal. 4,27 lin.	+ 7,5 stopn	Niestaly	Deszcz
	dn. 1 srednia.	27 — 4,6 —	+ 8,5 —	Połud. Zach.	Pochmurno
	dn. 2 godz. 5	27 — 4,7 —	+ 6,25	Połud. Wschod.	Pochmurno

Czernihów dnia 15 kwietnia. (Artykuł nadesłany.)

Obywatele miasta gubernialnego Czernihowa, przejeżdżający uczuciem najwyższej wdzięczności dowódcy artylleryi brygady N. 10 JW. Podpółkownik. i kawaler. *Obleuchowi*, oraz i konsystujący tu teyże brygady bateryynej kompanii N. 1go, za którego staraniem i przezorną karnością, rzetelną między wojskowemi a cywilnemi harmoniją, w ciągu dwóch lat górą kwaterowania trwała jednostaynie; mieszkańcy zaś tuteyscy, do dnia dzisiejszego utrzymujący żołnierzy na kwaterach, w każdym względzie przyjemny wymiar słuszności znaydywali, a dziś z powodu wyścia teyże kompanii w marz naznaczony, za pożegnaniem się z niemi ze łąz przyjacielską, postanowili, jak JW. Podpółkownikowi, tak WJPP. Oficerom, i wszystkim żołnierzom, jako wykład swych uczuć, za zjednaną im przyjaźń oświadczyć wdzięczność, a mnie poruczyli przez ninieysze pismo do gazet *Kuryera Litewskiego* podać, a ja jako będący Naczelnikiem miasta, i świadkiem sprawowania się wyżej wyrażoney kompanii N. 1go, za nayprzyjemniejszy obowiązek dla siebie znayduję, pełnić żądanie obywateli, wraz z zaświadczeniem jak o samey istocie, tak i o sprawiedliwem ich wyznaniu.

Antoni Szyłański Czernihowski Polimeyter Major woysk Rossyjskich.

Doniesienie Teatralne. (z poprawą)

W następujący Piątek to jest dnia 6 maja 1821 na Benefis niżej podpisanego, dana będzie Opera z muzyką P. H. Berton pod tytułem: *Mężowie Kawalerowie czyli Maskarada w Oberży.* — Poprzedzi weale nowa Komedyo Opera w 1 akcie ułożona przez L. A. Dmuszewskiego pod tytułem: *Ulan.* Łaskawi amatorowie sceny Polskiej, ninieyszy spektakl liczną swoją bytnością udarować raczą.

L. Zaleski.

2. *Wiadomości i prawidła dla młodzieży bez doświadczenia, wychodzący na świat i sposobiący się do różnych powołań w społeczności.* Krótki wyjątek z *Teofrona* przez *Kampe*, wyłożył *Józef Bychowiec* były kapitan w. p. w *Wilnie* w drukarni, *XX. Misyonarzów* roku 1821.

Rodzimy się niewiadomi i wszystkiego uczyć się musimy. Nauka tym trudniejsza, im przedmioty jej są bardziej złożone, im jej zasady głębiej się w umyśle ukrywają; należy więc pierwsze i drugie dobitnie wyjaśnić, ieżeli ma być w zastosowaniu praktycznym użyteczną. Otoż dzieło ninieysze tak postępuje wykładając dla młodzieży sztukę trudną życia towarzyskiego.

D e n t y s t a.

1. Niżej podpisany dentysta approbowany przez *Kollegium Medicum w Berlinie i Warszawie*, przejeżdżając przez to miasto ma zaszczyt szanowną Publiczność o pobycie swoim uwiadomić, udzielając swej pomocy ubogim bezpłatnie. *J. Neumark.* Mieszka przy ulicy *Trockiey* w domu *Schlaka.* Nro 398.

P o z e w.

1. *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnego całą Rossyą etc. etc. etc.* Urodz. successorom zmarłej *Małgorzaty Tryntrochowej chor.* woysk *Rossyjskich*, jakiego bądź stopnia, imienia, nazwiska, tytułu lub urzędu, gdzie bądź zostającym *Pozew edyktałny loco peragenae executionis* przed *Sąd Ziemi. Wileń.* w kadencyi *juniovey* i po niej następnie zwykle podług praw sądzić się mający z powodztwa *Ur. Franciszka* jako męża, *Maryanny* aktorki *Mickiewiczow* małżon-

ków z referencyą do testamentu roku 1817 7bra 18 datowanego, *eorun.* 8bra 12 przed aktami *Ziemi. Wileń.* oblatowanego; zmarłej *Małgorzaty Tryntrochowej chor.*, oraz dekretu *Sądu Ziemi. Wileń.* dnia 8 8bra 1820 roku edyktałną cytacyą po successorów *rzeczoney Tryntrochowej w Kur. Lit. i kopią spraw z pozwanemi a stawajacemi stanowiącego i drugiego w dniu 22 cpryla idącego roku suspense dla niestanności do powtórnego wzdania wzywających się successorów ogłaszającego, niemniej dalszych dowodów u *Sądu* złożyć się mających o to: żałująca przez lat 2 blisko u zmarłej *Tryntrochowej w chorobie* zostającej, pełniła posługi dniem i nocą, za które zawiniła umówione zł. 1,000, co wyznała na testamencie, i jeszcze wydzielić z pościeli część znaczniejszą zmarłemu *exekutorowi szamb. Kulikowskiemu* poleciła, gdy wszakże przed *zawianiem* się jej successorów na rozprawie w *Ziemi. Wileń.* z *Urodz. Kulikowskiemi kapit., Tryntrochem kap.* satysfakcyą żałującej wstrzymana i edyktałna cytacya determinowana po onych, przeto żalenie mając dokładney o nich wiadomości i podług nakazu *rzeczoney Ziemi. Wileń.* dekretu i zacyi wydania ich na upad. w rzeczy powtórnicy *asystuje* i prosi: chociażcy pod *niejawienie* się zmarłej *Tryntrochowej* przez ninieyszy edyktałny trzykrotnie w *Kur. Lit.* zamieszczony *zapazew* jakiegobądź stopnia, imienia, nazwiska, tytułu i urzędu powołujących się sądzić zł. pol. 1,000 z procentami od daty śmierci *rzeczoney Tryntrochowej* i *expensami* prawnymi zł. 1,000, oraz za część pościeli *zawładaney* i użytey *rub. sr. 70* na wszelkim majątku po oneyże *pozostalym*, gdzie bądź okazać się mogącym, o *zapłacenie* win *niestannych* podług prawa, oraz co czasu sprawy *proszonym* będzie *S. M. Z.**

Roku 1821 *apryla 28* dnia. *Wózny* w sprawie *JPP. Franciszka* i *Maryanny Mickiewiczow* kopią tego edyktałnego *pozewu* przed *Sąd Ziemi. Wileń.* w kadencyi *juniovey* i po niej zwykle podług praw sądzić się mający, po *successorow* zmarłej *Małgorzaty Tryntrochowej chor.* woysk *ross* w jakim bądź stopniu, miejscu i jakiegobądź *urazieniu* nazwiska, tytułu lub urzędu *zostających* do *Redakcyi Wileń.* dla *pomieszczenia* trzykrotnego w *Kur. Lit.* *po* *dałem* i *prawną* rozprawę ogłosiłem.

Matysz Bolewicz Wózny Ptu Wileń.

Roku 1821 *mca* *apryla 28* dnia. Ten *pozew* do *awizacyi* edyktałny, może być w *Gazecie Kur. Lit.* *umieszczony*, *zaświadcza* *Ziemi. Ptu Wileń.* *Pisarz* *Józef Olszański.*

ALEXANDER pierwszy Samowładny Imperator *Wszech Rossy, Król Polski etc. etc.*

2. *Ur. Ignacemu Wendorffowi* jeneralowi, czyli *successorom* jego; *Grzegorzowi Wykowskiemu* kaszt. *wyszgrodzkiemu*, czyli jego następcem; *Leonowi Korwinowi Kochanowskiemu* *sawiet.*; *JW. Michałowi Szymanowskiemu* i *Józefowi Poradowskiemu*, wszystkim z *mieszkania* swego *stałego* *niewiadomy*, *Pozew* z *instancyi* *Ur. Michała Zaleskiego* *byłego* *podkom. rosień.* *jeneralnego* *prokuratora* *maszsy* *Radziwiłłowskiej*, przed *Sąd kommissy* na *urządzenie* *interessow* *Radziwiłłowskich* *Najwyższą* *Monarszą* *wolą* *ustanowiony*, w *Wilnie* *działania* *swe* *odbywający*, *wynosi* się o to: *dobry* *Radziwiłłowski* *Kulikowicze* *zwane*, *postąpione* *były* w *roku* *1762* *zastawą* *Wykowskiemu* *kasztel. wyszgrodzkiemu*, *przy* *kontu* *drugiego* *tryenium* *zastawy*, *Xiążę* *Karol* *Radziwiłł* *dał* *konsens* *do* *okupna* *Ratomskiemu*, *kasztelan* *Wykowski* *niechcąc* *przyjąć* *summy* *zastawney* *i* *niedopuszczając* *Ratomskiego* *do* *posesyi*, *rozwinęli* *między* *sobą* *proceder*, *któren* *czas* *długi*, *i* *różnym* *losem*, *raz* *Wykowskiemu*, *drugi* *raz* *Ratomskiemu*, *sprzyjał*, *a* *za* *expulsyę*, *raz* *na* *jednym*, *koleyno* *na* *drugim* *sądzona* *była* *kalkulacya*, *z* *tąd* *więc* *Wykowski* *do* *Xięcia* *Radziwiłły* *jako* *dzielnicy* *dóbr* *i* *ewiktora* *stosując* *pretensyę*, *po* *mimo* *że* *nie* *jawil* *onych* *w* *Sądzie* *Gł. wileńskim*, *a* *z* *atym* *pod* *amissyę* *poddał*, *z* *robił* *przez* *JW. Michała* *Szymanowskiego*, *plenipotencyą* *szycącego* *się* *z* *Józefem* *Poradowskim* *blankietową* *plenipotencyą* *przez* *JW. Brochockiego* *wydaną*, *niewolną* *i* *uciążliwą* *w* *dacie* *1809* *kwietnia* *12* *dnia* *komplanacyę*, *w* *moc* *którey* *odebrawszy* *z* *ryczaltowey* *summy*, *40,666*

zł. pol. za ogólne pretensye postanowionej, kwotę 7.200 zł. później W. Ignacy Wendorff jenerał, jako kredytor Wykowskiego, uzyskawszy na Xięcia Radziwille w Sądzie Gł. wołyńskim w dacie 1810 marca 20 dnia dekret do funduszu tegoż Wykowskiego i odebrał pod swój kwit w dacie 1811 stycznia 25 dnia sumę 34, 565 zł. pol. tudzież Dubielewskiemu przekazał sumę czter. zł. 100. Gdy więc Grzegorz Wykowski, po otworzeniu na interessa Radziwillowskie kommissyi, przychodzi z pozwem o resztującą sumę komplancją powyższą ustanowioną 34,565 zł. a Leon Korwin Kochanowski, nabycszy prawa do poszukiwania pretensyi Kulikowieckich na Radziwille oddzielnie pretenduje summy oryginalnej pretensy 52 245 zł. p. 5½ gr. Masza Radziwillowska zważywszy: iż pretensye Wykowskiego jako po kwicie w roku 1795 na rzecz Massy wydany; owszem po opłaconey na rzecz Xięcia za pretensye gruntowe summe 6,000 zł. p. są niesłuszne, że pretensye te amissyi uległy; że komplancya niewolnie postanowiona; skassowania pretensyi, podniesienia i uniecznienienia komplancyi, a z tym zwrótu summy opłaconey na Wendorfie i Wykowskim Sądzie przedświeinego dopraszać się będzie, oraz gdy Wendorf summe Wykowskiemu wskazaną przyjął i pokwitował, massę Xięcącą ewinkować nawet obowiązany, a gdy Wykowski już odebrał satysfakcyę, więc prawa jemu służące, do Kochanowskiego przejść niemogły, tym więc sposobem Wendorf i Wykowski, ewinkować są obowiązani massę i w najgorszym nawet dla massy wypadku one zastąpić; z tym prokurator massy skassowania pretensyi Wykowskiego i Kochanowskiego, skassowania komplancyi daty 1809 kwietnia 12 dnia, zapisania wiecznej amissyi a razem podniesienia i skassowania dekretu Sądu Gł. gubernii wołyńskiej depart. 2go daty 1810 marca 20 dnia ewolucyynie otrzymanego i zwrótu summy 34 565 zł. p. 100 czter. zł. na Wendorfie; zaś summy 7 200 zł. p. na Wykowskim; tudzież ewikcyi na Wendorfie i Wykowskim, i odpowiedzi za pretensye Kochanowskiego, oraz tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym zostanie, z wolnością poprawy žaloby.

Roku 1821 mca kwietnia 22 dnia. Woźny niżej piszący się świadczę: jako kopię niniejszego Pozwu z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. podkom. Rosieñ. jenerałnego prokuratora massy Radziwillowskiej po UUr. Ignacego Wendorffa czyli successorów jego; Grzegorza Wykowskiego kaszt. wyżgrodzkiego, czyli successorów jego; Leona Korwin Kochanowskiego sowiet.; Michała Szymanowskiego i Józefa Poradowskiego ze stałego miejsca zamieszkania niewiadomych, podług prawu do drzwi sądowych kommissyi na urządzie interessow Radziwillowskich ustanowionej, przybiłem i o terminie z rejestrów przypadającym, do rozprawy sądowej oznaymiłem. Dat jak wyżej.

Józef Staszkiwicz Woźny Ptu Wileñ.

Roku 1821 apryla 22 dnia przed aktami kommissyi dla urzadzania interessow Radziwillowskich ustanowionej obecnie stawając Woźny wyżej wyrażony relacyą pozwu urzędownie zeznał i poszlennę pieczętną opłacił kop. 52½ miedne, świadczę Józef Doboszynski A. R. K. R.

Takowy pozew wolno jest podać do druku. Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwillowskiej.

2. ALEXANDER I. Samowładnący całą Rosyą, etc. etc. etc.

UUr. Danielowi Buczyńskiemu Podkom. Zaw. do aresztu zaś Domicelli Pieńkowskiej i dalszym successorom Michała Pieńkowskiego odpowiednikom pozew loco peragende executionis przed Sąd Ziem. Zawileyski na kadencyą przyszlą juntową wyniesiony z instancyi Starozakonnych Wulfa i Feygi Hirszowiczów obywateli miasta Święcan, przez awizacyą Kur. Lit. ogłaszający się w prosbach o warowaniu locum standi na dekret niestanny marca 21 d. idącego roku z lukrami B.D. i W. zapadły, o zaskutecznienie uprzednich prośb, osądzenie expensow i oparcia tego wszystkiego

na funduszu obżał. Podkom. z rzeczy mienia debitora kapitału, z wolną poprawą tey žaloby.

1821 kwietnia 6 Woźny świadczę, iż z tym pozvem dwie kopie zgodne w sprawie Star. Zak. Wulfa i Feygi Hirszowiczów kapców Święciankich przed Sąd Ziem. Zawileyski loco per agende executionis na roki Sto Troieckie wyniesionego jedną JW. Danielowi Buczyńskiemu Podkomoczewisto w Łyntupach podałem, drugą W. Domicelli Pieńkowskiej i dalszym successorom zmarłego Michała Pieńkowskiego jako nie mającym ziemney posiadłości do drzwi sądowych w mieście poltm Święcianach w Zawileyskim przybiłem i areszt na nowo u tegoż Buczyńskiego na summe Pieńkowskiego uprzednio założony ponowiłem. Józef Józefowicz Woźny Sądowy Zawileyski.

Roku 1821 apryla 6 dnia przed aktami Grodz. ptu Zawileyskiego stawając osobiście JPan Woźny wyżej podpisujący się niniejszy pozew zeznał. Przyjąłem Regent Ludwik Razimowicz.

Powyższy pozew może bydź umieszczony w Kur. Lit. poświadczam. Kazimierz Grochowski Pisarz Grodz. Zaw.

O ś w i a d c z e n i e.

2. Oświadczenie imieniem JW. JPan Maryi z Sobańskich Milkiewiczowej prezydentowej Sądu Gł. 1go Departamentu, gubernii białorusko mohilewskiej, sowietnikowej Koleskiej WJPani Petroneli z Sobańskich Narbuttovej pułkownikowej b. w. pol. WJPani Jozefy z Sobańskich Laskowiczowej szambelanowej b. d. pol., siostr między sobą rodzonych, w assystencyi mężow swych czyniących i żalących się na brata swego rodzonego, JW. Jana Nepomucena Sobańskiego marszałka Ptu mścistawskiego, i kawalera orderu s. Stanisława, w takowej osnowie; z uczuciem prawdziwego smutku, i żalem ścisnionego serca, przymuszone zostają aktorki moje żalić się na dopełnioną przez brata rodzonego, JW. Marszałka Sobańskiego krzywdę i niesprawiedliwość, w zagarnieniu i posiadaniu całkowitego majątku, po zeszlęj s. p. Franciszce z Surynow Sobańskiej stolnikowej Ptu mścistawskiego Koleskiej assessorowej matce żalących się, która w roku 1820 mca marca 15 dnia dług śmiertelności wyplaciła. Po zeyściu jey, gdy pozostałe córki optakując stan nieszczęśliwy swey matki, jedne w odległych mieszkając stronach, drugie w zbyteczney ufności przywiązania braterskiego zostając, nie czyniły skwapliwego kroku, w objęciu pozostałego po swey matce, nieruchomego, i ruchomego majątku, wtenczas obżałny marszałek Sobański, korzystając ze smutku, i zaufania siostr swoich, z największym pośpiechem, bo w dniu 18 marca tegoż roku, majątność Koltow w mścistawskim, a Antopol w czerekowskim, z wsiami, i wszelkimi przynależnościami powiatow leżące, z bydłem, trzodą, stadem, sprzętem gospodarskim, z meblami, srebrem, klejnotami, garderobą i dalszą ruchomością pozostałą, pod swoje władanie, przez nieprawą iutromissyą zajął, i mimo częste listowne i osobiste wdanie się przyjacioł, nie tylko należnego rozdziału dóbr, i ruchomości między siostry uczynić niechcesz, lecz do żadnego układu nie przystępujesz, a tym samym z niemalą żalących się stratą do nie miłych krokow prawnych i przypomnienia tych smutnych wypadkow, które drogie dni życia ich matki skróciły. Niechcą jednak żalące się delatorki, przed całą publicznością w wyrazach tkliwych opisywać familiynych ukrzywdzeń dopełnionych im

niesprawiedliwości, lecz przez sumiennosc jaką są winni swym dzieciom, a ich następcom, nie mogą nie dochodzić zagarnionej obżał. marszałkiem, spadley na nich, po zesley s. p. matce, sukcesyi, i nie mogą utracac tych praw, jakie zeszy s. p. matka, w sądzie głównym 2go Departamentu gubernii mohilewskiej, na przynależność tychże majątkow dokazała, i na fundamencie jakowych, tenż departament, chociaż z wielką jey stratą dekretem oczewistym, uznał wieczniczką, i sumowną posesorską, arbitralnie obżał. zawładanych dóbr, ruchomych i nieruchomych z których obżał. wszelkie pobierasz intraty i pożytki, z największą krzywdą siostr, po zesley swey matce, do równego z bratem należących działu. O co wszystko przed całą publicznością naysolennieysze czynię oświadczenie. Jan Laskowicz Szamb. b. dworu Pol.

Roku 1821 mca apryla 25 dnia takowe oświadczenie wolno jest w Gazecie Kuryera Lit. umieścić zaświadczą Ziemi Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Przedaż ruchomości.

1. Po zeyściu WW. Antoniego i Maryi Ginettow, opiekunowie nieletniey ich córki i sukcesorki Sofronii Ginettówny postanowili wszelkie sprzęty jako to: suknie, bieliznę stołową, koszule, pawilony, kapelusze, pojazdy, oraz bydło, konie, owce, przez publiczną sprzedaż licytacyą w dniach dziewiątego, dziesiątego i jedynastego czerwca roku idącego na jarmarku w miasteczku Dolhinowie, w gubernii mińskiej powiecie wilejskim położonem, jakowe uwiadomienie podając do gazety Kuryera Lit. dla trzykrotnego ogłoszenia opiekunowie własnoręcznie podpisują. Dat w Wilnie roku 1821 apryla 23 dnia.

Prezydent Ziemi Ptu Słonim. Fer. Borzymowski. Józef Ginet Sędzia Gran. Ptu lidzkiego. Dymus Ginet kracyzycz lidzki.

P o d r a d a

1. Do pokrycia dachu nad obserwatoryum astronomiczném, potrzeba blachy żelazney arszenowej sztuk tysiąc dwie, którey idzie na pud sztuk pięć, czyli pudow 200 i sztuk 2, oprócz tego potrzeba będzie też blachę na dachu położyć i pomalować; na dostarczenie więc takowey blachy, i położenie jey na dachu z pomalowaniem, będzie się odbywać licytacya dnia 5 maja miesiąca n. o godzinie 4tey po południu. Jeżeliby kto życzył na dostarczenie takowey blachy podjąć się i przyjąć na siebie wykonanie roboty dachu nad obserwatoryum, ma się stawic w dnia i o godzinie wyznaczoney w kancellaryi uniwersytetu z dostateczną rękoymią.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

Wezwanie sukcesorow kredytorow i pretensorow.

2 Sąd Magistratu miasta Wilna w sprawie JP. Józefa Wandera z JP. Maciejem Maxem Radnym przez dekret r. 1821 marca 17 dnia kopią spraw uznawający, do następcy oczewistej w swym sądzie złożyć się mającej rozprawy zwolnąć sukcesorow zmarłego w Wilnie majstra profesyi stelmaskiej Jana Heberleyna, jakiego bądź stopnia sub ammissione rei kosztem pozostałey po nim massy, postanowił: w skutek czego ninieysza trzykrotna zamieszcza się w Kuryerze Lit. awizacya. aby rzezonego Heberleyna jakiego bądź stopnia sukcesorowie z dowodami w celu odebrania po nim pozostałości co narychley przez się lub umocowanych prawnym porządkiem jawili się; gdyż w przeciwném zdarzeniu w oczewistej pomiędzy

JP. Wanderem a JP. Maxem rozprawie wieczna amissya zapisana zostanie ostrzega. 1821 apr. 26 dnia. Józef Krzyżanowski P. B.

2. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iżby krewni lub sukcesorowie oraz kredytorowie i pretensorowie zmarłego w mieście Mińsku w 1819 roku, odstawnego Rotmistrza Eugeniusza Żdanowicza, przybyli na termin prawny do Sądu Ziem. ptu mińskiego, dla odebrania pozostałego po śmierci jego majątku. Dnia 20 apryla 1821 r. Sekretarz F. Arcimowicz.

3 Kommissya Sądowa Edukacyyna na gubernie Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białostocki ustanowiona, wszystkim, kogo to interessować może, do wiadomości podaje: iż w celu wypełnienia Naywyższej woli, wyrażoney w Ukazie Jego Cesarskiej Mości danym Rządzącemu Senatowi pod dniem 10 7bra przeszłego 1820 roku, przez który dla przyspieszenia czynności tey kommissyi, pomnożona została liczba członków z głosem decydującym; ażeby bieg tychże poruczonych sobie czynności przyspieszyć, i przez to dla mających interessa w tey juryzdykcyi z powództwa pleni-potentia Funduszu Edukacyynego, w rzeczy tegoż funduszu z różnemi osobami zaczęte, jako i nawzajem od różnych osob do tegoż Funduszu Edukacyynego stosowane, rozpatrzenie i ostateczne zadecydowanie przybliżyć, postanowiła: 1) Kadencyi Sądowey, podług 25 punktu ordynacyi, w dniu 31 apryla idącego nie zamykać, lecz też kadencyą za nieustającą ogłosić, i ciągle bez przerwy, nawet w miesiącach wakacyynych, rozsądzaniem spraw zajmować się. 2) Dla przybliżenia i zamknięcia ustronnych pretensyi do funduszu rościć się mogących a przez to zabezpieczenia na przyszłość funduszu edukacyynego od wszelkich tychże ustronnych pretensyi, naznaczyć za termin prekluzyynny dzień 31 maja roku następnego 1822 z tém zastrzeżeniem; iż ktokolwiek z jakiego bądź względu mający pretensyą do Funduszu Edukacyynego, takowey swojey pretensyi do wyrażonego teraz naznaczającego się terminu, porządkiem przepisany w tey Kommissyi nie objawi, i doobchodzi jey zaniedba, ten później tychże swoich pretensyi wznowiać, i do żadney juryzdykcyi podawać nie będzie miał mocy; lecz jako w rzeczy przez siebie opuszczoney, wiecznie milczeć ma. Zeby zaś to postanowienie wszystkich wiadomości doszło, podać do Gazety Kuryera Litewskiego, dla trzykrotnego ogłoszenia; a osobne tegoż ogłoszenia exemplarze drukowane, przy komunikacyach posłać Rządum Gubernskim, dla opublikowania przez ziemskie i mieyskie policye; i naostatek o tém wszystkim przedstawić (i przedstawiono) raportem do Ministerstwa Oświecenia. Dnia 25 kwietnia 1821 roku.

Prezes aktualny Radca stanu i kawaler Michał Römer. Michał Dmochowski pisarz.

U w i a d o m i e n i e.

2 Pewny młodzieniec umiejący kilka językow, mający za sobą dobrą rekomendacyą, życzy sobie wynaleść służbę u jakiego Pana udającego się na wojaż, ktoby go chciał przyjąć do usług powezmie informacyą w domie Radziszewskich na Łtooczku.

Wyjeżdżają za granicę.

2 Do Austrii, do wód ciepłych w Karlsbadzie Obywatele Ptu Witkomirskiego, Józef b. Marszałek Ptu Witkom. z synem Michałem kapitanem wojska Królestwa Polskiego, Łapowie, z nimi służący Michał Zyliński, Adam Justynowicz i Stefan Kurczewski na miesiąc 7.

2. Do królestwa pruskiego do miasta Królwca wileńskiej gubernii Obywatelka Ludwika Przemieniecka ze szlachcianką Dorotą Maciańską; służącymi, Teresą Szymańską i Walentym Dasiakiem na miesiąc 6.

Wilno dnia 2 Maja 1821 roku v. s.

R e m a n i f e s t.

3. Roku 1821 apryla 6 dnia. Nizey własnoręcznie podpisani Adam, Bernard i Anna z Wołodkowiczow Obuchowiczowie, Sęstwo Ziemscy Ptu mozyrskiego, przed aktami Sądu Ziem. Ptu nowogródzkiego i przed całą publicznością czynią i ku zapisaniu do tychże akt podają z następnego powodu Remanifest. Były generał woysk francuzkich JW. Jan Wołodkowicz przez własne rządzenie się sam siebie ze wszelkiego pozbawiwszy majątku, niechocący zasczędzić dobroczynnego funduszu, który mu poźniej za urlopem ze służby francuzkiej przybyłemu, zesłała matka z czer. zł. 1,000 a żalcy się Obuchowiczowie takoz z czer. zł. 1,000 w gotowiznie i z czer. zł. 1,500 w wexlu do banku Szoduara, nie z obowiązku, lecz z uczucioy przychylności w r. 1801 złożyli i ofiarowali, dłużny jeszcze aż dotąd trzykroć kilkadziesiąt tysięcy swim wierzycielom, jednym, którzy na schedzie jego Sienińskiej zupełnie się niepomiescili, drugim, których kapitały całkowicie do lokaty przyjęte nie zostały. Powtórney żonie swojej, z którą się w Paryżu połączył i rozstał, 120,000 frankow (jeśli wierzyć separacyjnemu między nimi dokumentowi) obowiązany zapłacić; uprojektował zasilić się własnością, bynajmniej do siebie nienależną z 140,000 zł. składającą się, które zesłała matka i ciotki, jego, dla nieletniego podówczas swojego wnuka, a syna generała niezującego dziś Józefa Wołodkowicza zapisały; operując ten fundusz na majątku żalcych się Obuchowiczow jedynie dla tego: żeby go oyciec tytułem opieki nad synem nieuronił. Do jakiego celu wyrzekłszy się dosyć długo głoszoney po Józefie dla samego siebie sukcesy, bo ta stałaby się objektem odpowiedzi dla tylu niezaspokojonych wierzycieli i pretensorów; rozwinął w Ziem. nowogródz. proces pod imieniem drugiego syna Henryka z powtórneho związku spółdzonego; którego exystencyi w życiu niedowiodł, którego nadto (jak świadczy pomieniony separacyjny dokument) wyjąwszy z pod swojej opieki, a do żywienia i wychowywania żenie swojej narzuciwszy, wszelkie mianowicie do urządzania majątkiem jego (jeśliby z kąd jaki przynależał) utracił prawo. Proces taki dziwne i niepraktykowane bez aktora rzeczy utworzony, nie uciążliwego nigdy nie mógł w skutkach swoich wywiązać nad wyrok, który usunawszy nakazaną in accessorio konieczność złożenia urzędowego dowodu względem życia lub śmierci Henryka Wołodkowicza, zasądził na rzecz jego po zmarłym Józefie dopominaną sukcesyą i bez żadnego przynajmniej przez kaucyą do 218,000 zł. zliczonego massy ubezpieczenia, zawierzył ją w ręce generała, który ani osiadłości w kraju, ani żadney inney nie posiada własności. Taka w wyrokowaniu i na los minority i na bezpieczeństwo żal. Obuchowiczow obojętność. Taka w pośpiechu rozsądzenia sukcesyney sprawy bez najważniejszego dowodu o życiu lub śmierci Henryka usilność, gdy niemogły ostrożności żalcych się Obuchowiczow nie obudzić, owszem najsłuszniejsze zrodziły do żaskarzeń pobudki, tknięty tym generał Wołodkowicz, obrazony chociaź najprzyzwoitszymi krokami, jakie do zniszczenia dekretu Ziem. nowogródz. urzędownie zapowiedziane zostały, targnął się na opinią wielu osob: nieprzebadzył nawet popiołom swojej matki i przez pełne fałszywych zarzutów oświadczenie, w dodatku Kur. Lit. pod N. 25 umieszczone, przedsięwziął całej publiczności wrazić: że mu od Obuchowiczow należą miliony; że on jest panem jeszcze całej Sienney; że naostatek potrafi zniszczyć całe dzieło exdywizyi Sienińskiej, które i prawnie dokonane, i więcej jak dwoma dawnościami ziemskimi jest utwierdzone. Tak szczęśliwie przysposobiona imaginacya, która samego generała Wołodkowicza widocznie ułudza i oszukuje, być może że i niewiadomą interessu publiczność zaстанawia. Jezeli zatem oświadczenie generała zdolne było choć w jednym punkcie do czyjegokolwiek trafić przekonania,

niechże ta Obuchowiczow odpowiedź przez należną sprawiedliwość cierpliwie zostanie odczytaną żeby publiczność, waząc bezstronnie na szali oskarżenia z usprawiedliwieniem, mogła sądzić o słusznosci postępowania i oskarżyciela i oskarżonych. Józef Wołodkowicz stolnik miński, oyciec generała i żalcy się dziś Obuchowiczowey, przy schyłku dni życia swojego w r. 1772 apryla 21 d. rozrządzając testamentem na potomstwo z dwóch żon, Chreptowiczowny i Brońcowny, spółdzone swój majątek; folwarki Nowy Dwor i Zarzecze z jurydyką w Mińsku, oraz sumnę 20,000 na zastawie Dworzyszczu lokowaną dla starszego syna Franciszka, a Siennę z Kupiskiem i Borysowem oraz folwark Leonowsczyzna niemniej summy do windykacyi zostawione dla młodszego Tadeusza i terazniejszego generała na owczas nieletniego Jana Wołodkowiczow wydzielił, i opłatę, długow do tej drugiey przywiązał schedy. Sumnę 43,600 zł. u Chrapowickiego na obliu będącą na wyposażenie żalcy się Obuchowiczowey przeznaczył i zwiększenie oney procentami aż do zamaz pójścia zastrzegł. A dla żony Reginy z Brońcow Wołodkowiczowey Stolnikowey Generała i żalcy się Obuchowiczowey matki 16,000 zł. darem zapisał i na restancyi summy Zubilewickiey zabezpieczył dożywocie. Tadeusz Wołodkowicz, jako połowiczny aktor i nieletniego z Brońcowny potomstwa opiekun, po śmierci oycza objawszy dobra Sienne, Kupisk i Borysow, wkrótce umarł; Franciszek, więc Wołodkowicz pretextem opieki i sukcesy po Tadeuszu arbitralnie zawiadał też dobra i w nich cały ruchomy majątek domowi Wołodkowiczow należny zabierając, zabrał razem i ten, który wprost do właścicielstwa samey stolnikowey Wołodkowiczowey należał. Postępek taki Franciszka Wołodkowicza otworzył proceder między nim a opiekunami testamentem Józefa naznaczonemi. Toczył się on pierwo w Grodzie nowogródz, a poźniej za zemissą trybunalską przeszedł w Ziem. Oszmiań. tam przez oczewisty dekret, który potem w trybunale został potwierdzonym, Franciszek Wołodkowicz, zostawiony przy opiece nad terazniejszym generałem Wołodkowiczem, zarządzał ogólną fortuną ziemną i ruchomym majątkiem. Spelnivszy lata generał w roku 1784 depossydował z dobr Sienny, Kupiska i Borysowa swojego opiekuna i za remissą trybunalską rozpoczął proceder w Ziem. Wileńskim, gdzie w roku 1791 zapadł oczewisty dekret, niszczący testament Józefa Wołodkowicza, a ogólną po nim fortunę na równy między Franciszka i Jana determinujący podział, procedera te ciągle między potomstwem Józefa Wołodkowicza wiedzione niedozwolily zaspokoić długow po Józefie i Tadeuszu pozostalych, a do dóbr Sienny odnoszących się. Generał Wołodkowicz na proceder z bratem Franciszkiem i na własne potrzeby tak znaczne zaciągnął kredyty, że te z powodu skasowania oycowskiego testamentu, i przypuszczenia do równego działu Franciszka przenosiły wartość jego schedy. Prócz tego zniecierpliwieni kredytorowie; Wierzeyski wstopniu Wędorfa, Woynilowicz, Kwiatkowski, Rowieński wstopniu Muczynskiego i Bukaty, znaczną część włościow przez inkwitacye i tradycye za dekretami od Sienny oderwać, a Strowski za prawem od generała arendownym w roku 1788 marca 19 wziętym i za obliem do tegoż prawa przywiązanym utrzymywał folwark Kupisk i Borysow, które po dwóletney possessyi udzielnym dokumentem w roku 1790 marca 30 na rzecz sędziego, Obuchowicza przewlekwował, z takiey więc kolei i tak krytycznego stanu fortuny następowało wyprowadzenie sądu dzielczego, na który ze potrzeba było znacznych kosztow, a rozliczenie się z kredytorami było niepodobne, bo na dalszym kredycie nie już generał rachować nie mógł, postanowił przeto oddać swój majątek pod konkurs wierzycieli, jakoż w r. 1791 decembra 4 datowanym, a dnia 28 tegoż mca 1 r. do akt Grodz. nowogródz. wprowadzonym, wła-

snym oświadczeniem zapowiedziawszy exdywizyą, wynosił do trybunału pozwy, gdzie w roku 1792, 26 stycznia uzyskał remissę na sąd dzielczo-exdywizorski. Na skutek tej remissy pierwszorzędowym in fundo Sienny na dzień 28 apryla tegoż r. terminie, administracyą tych dóbr załującym się Obuchowiczom, jako współ wierzycielom, gdy sąd exdywizorski powierzył; odtąd więc generał zaprzestawszy własney w onych possessyi, po zapadłym a dopiero wspomnianym akcessoryjnym exdywizorskim dekrete, wydalil się do Warszawy, a w roku 1793 do Petersburga, gdzie niemal cały pamiętny z rewolucyi krajowej 1794 rok spokojnie przesiedziawszy, udał się potem do Dreżna i Francyi. Ten obraz stanu dóbr i interessow Jenerała, oraz postępowań Obuchowiczow aż do momentu pierwszorzędowego exdywizorskiego dekretu, gdy się urzędlnia urzędowemi pismami i tranzaktami, jakże się więc odważył generał ogłaszać śmiało przed publicznością, że wraz po wyjściu z opieki sam oddał Obuchowiczowi Siennę w administracyą; że oni podstępnie i podczas oddalenia się jego za granicę też dobra oddali pod rozdział wierzycieli, że do stannosci w sądownictwach namawiali w jego osobie plenipotentow, a do exdywizyi przy podobnych dobierali urzędników; kiedy nayprzód procedera i dekreta świadczą, że on sam dobrami Sienną z folwarkami, wygnawszy z nich opiekuna, brata rodzzonego, lat ośm przez dwóch oficyalistow, Ignacego Kiernowskiego i Ignacego Latkowskiego, urzędzał; kiedy obowiązek administracyi niepierwiew, jak od daty pierwszego dekretu exdywizorskiego na Obuchowicza z sądowego wyroku został włożony; kiedy i oświadczenie wyżej datą wspomniane i remissa trybunalska i dekret akcessoryjny exdywizorski nayobczewitszemi są dowodami i przekonaniem, że generał sam oświadczył exdywizyą, sam zyskał na nią w trybunale remissę, sam akceptował exdywizorow i stawał w pierwszym terminie exdywizyi, na której zeszy Onufry Markiewicz Woyski Halcki nieskazanych cnot, charakteru i znajomości praw krajowych, niemal całej prowincyi i tewskej znany obywatel, a na trybunale, równieży zalety Andrzej Malczewski prawie osobę jenerała reprezentowali, w czem same nawet świadectwa oczewistych dekretow zdolne są ewinkować Obuchowicza. Kiedy naostatek te wszystkie w majątku i interesach jego zasze odmiany, dosyć daleko poprzedzają wydalenie się jego za granicę, które niepierwiew aż po skończoney rewolucyi krajowej w roku 1794 nastąpiło. Tak ważne szczegóły zarzutow jenerała, gdy się znoszą i pokonywaja nie słowami, lecz urzędowemi pismami. Niech więc publiczność sądzi o rzetelności w tych materyach jego zaskarżeń, i niech bierze miarę o znaczeniu dalszych względem działań exdywizyi popisanych, w czym następnie objaśnienie. Wydalenie się jenerała za granicę, nie mogło wedle praw zatrzymać eksekucyi i dekretu trybunalskiego, który nakazał całej fortuny po Józefie Wołodkowiczu na dwie schedy podział i uspokojenie wierzycieli zalecił. Sąd więc dzielczo exdywizorski oczewisto in fundo Sienny w roku 1799 nowembra 4 ogłoszonym dekretem, zebrawszy wszystkie fundusze, całą massę na dwie równe rozdzielił schedy. Jedną z nich dla Joachima i Adama Wołodkowiczow, synow Franciszka, a drugą dla Jana terażniejszego jenerała czyli na rzecz jego wierzycieli przeznaczyl, na schedzie tegoż jenerała ciężarow antecessorskich było zł. 187,263 gr. 28, a z własnych jego zawinięć, okazało się długu zł. 494,599 gr. 26½; szacunek budowlow, ruchomości antecessorskiej i własney jenerała, oraz zasiewy, konie, bydło i dalsze żywioły, pozostałoś nakoniec summ Zubielewickiej i Dolmatowskiej, toż kalkulacya Okuliczowey, gdy umorzyły długu jenerała zł. 49,421 gr. 9½ jesze więc onych do zaspokojenia pozostało zł. 445,137 gr. 17, które łącząc z antecessorskimi, zmassowało się wszystkiego razem długu zł. 632,451 gr. 15. Cała Sienna z folwarkami Kupiskiem i Borysowem i ze wsiami niewięcey obszerności ziemi jak tylko włok 104, i niewięcey dymow włociańskich na bardzo szcuplej osadzie będących, jak 200 zawierało, z tego ogółu połowa tylo dla Jenerała wydzielona. Gdy

więc dekret trybunalski zalecił sądowi działowo-exdywizor., izby długi antecessorskie na pewnym piątym procencie, a długi samego Jenerała, na takim, jaki wystarczy, bydy pomieszczonej z oszacowania przeto schedy jenerała i uskuteczniemie takiej dekretu trybunalskiego reguły, pokazało się, że dłużnicy jenerała ledwo się mogli pomieścić na procencie zł. 3 i gr. 10 szel. 2½ od sta wynoszącym, w miarę więc niedostarczających po zł. 1 gr. 19 i pół szel. corocznych od każdego sta procentow, nieumięściło się kapitału kredytorskiego zł. 146,642 gr. 20 a z decessu samych procentow, który złotych 7,332 gr. 4 co rok wynosił, składa się osobney dla kredytorow z lat 21 należności zł. 153,972 gr. 4, nadto gdy udzielne summy obligowe, jako po oświadczeniu na taxę jenerałowi zakredytowane, to jest Obuchowicza w stopniu Malczewskiego i Ignacego Wołodkowicza zł. 17,278, Woyciechowskiego zł. 4,434 i Xięcia Radziwilla zł. 16,359 ad bona reperibilia odesłane zostały, Pokazuje się więc naydotykalmiey, że generał dłużnym jest dla swoich wierzycieli w ogóle zł. 338,685 gr. 24. Niechże więc, kto chce, rozważa i sądzi: czy dobra Sienna mogły być objektem fundu jenerała w całości, kiedy on połowę ich prz. i bratu prawując się w trybunale, czy miał ten majątek kilkaset włok ziemi i trzeczach rolnikow i czy był w stanie dostarczać takie intraty, z których dopiero zlicza jenerał miliony, kiedy wczasie ośmioletniey przez jego samego administracyi, nie tylko że się nie zebrały z intrat kapitały, ale owszem do pięćkroć sta tysięcy zaciągnęło się długu; gdyby jenerał Wołodkowicz zabierając się do tych i tylu podobnych przeciwko Obuchowiczom zarzutow, pozwolił sobie czasu do przeczytania Siennskiego, exdywizorskiego dekretu, nie dopuściłby się może tylu nierzetelnych skarg i przypomniałby; że folwarki Kupisk i Borysow niemogły 37,000 zł. czynić intraty, kiedy Strowski samemu jenerałowi płacił na rok arendy po zł. 4,000, a jenerał sam, trzymając zpod prawa zastawnego od Obuchowicza takż arendą postępował tylko zł. 2,845 za coroczną z tychże folwarkow intratę. Niepodziwiałby bynajmniey dla czego w miejscu arendownego Strowskiemu służącego kontraktu, okazało się na exdywizyi prawo zastawne, bo musiałby równie przypomnieć, że wraz po przelewie Obuchowiczowi przez Strowskiego w roku 1790 marca 30, possessya arendowna Kupiska i Borysowa z pozostałą jesze summą arendowną i obligową do teyże possessyi przywiązaną czer. zł. 456 wynoszącą, dał jenerał u Obuchowicza z posagu jego żony czer. zł. 850 i wydał w témże samym roku apryla 21 prawo zastawne, które w dniu 24 tegoż miesiąca i roku zaintrmitowane w roku 1791 septembra 21 do akt Grodz. nowogródz. wprowadzone i później na rozprawie w Grodzie nowogródz. które zały się Obuchowicz dla ubezpieczenia zastawney possessyi przed innemi kredytorami wraz rozpocząć z jeneralem musiał, dekretem oczewistym utwierdzone, podczas rozprawy na trybunale w autentyku składane, i po zasze tam remissie u rejenta Szymańskiego pozostało, chociaż w urzędowym ekstrakcie na exdywizyi okazywane, co do bytności jednak i rzetelności zaprzysiężone zostało. Przekonałby się, że Obuchowiczowa w kategorii swojej o wyposażenie nie tylko łaskawego nie zjednała wyroku, lecz owszem doświadczyła niesprawiedliwości. Bo kiedy jey bracia Jan jenerał i Franciszek Wołodkowiczowie po skassowaniu przez trybunał oycowskiego testamentu, z posiadania dóbr oyczystych, z odebrania summ antecessorskich i z zabranego ruchomego majątku, otrzymali na swój użytek więcey ośmkroć sto tysięcy, a obydwie

schedy dóbr oyczystych z dekretu exdywizorskiego milion dwadzieścia tysięcy pięćset siedmdziesiąt zł. oszacowane zostały. Obuchowiczowa przecież jedna tylko miała na przeszkodzie oycowski testament, iż czwartej części dóbr oyczystych nieślusnie pozbawiona, kontentować się musiała do liczonemi w skutek testamentu procentami, co jednak jenerałowi Wołodkowiczowi zdaje się być zawielkim wydziałem, chociaż się niewypiera, że Obuchowiczowa jest rodzoną jego siostrą, oświeciłby się i może niemiałby odwagi potępiać przed publicznością popiołów swojej matki o utratę Zubielewickiej summy, która w ilości ezer. zł. 2,896 prawem zastawnym od Hetmana Massalskiego będąc na Zubielewiczach opartą, z wyraźnego znaczenia tegoż prawa, iż ono służy na wspólne imię i za wspólną summę matce i oycowi jenerała wydane, w połowie do matki jego, jako właścicielki, należała, a druga oycowska połowa, na obiekt zaspokojenia teyże matki w summie 16,000 zł. z zapisów mężowskich należney, będąc oddzielną w pozostałości, która ezer. zł. 559 i zł. 2 wynosiła, przeznaczoną została w równy dla konsukcesorów podział; obok czego dowiedzialby się razem, że gdy ta summa Zubielewicka opłaconą została do rąk zeszyłej jego matki, jako aktorki, i przy exempcyi oryginał zastawnego prawa zwrócił się do archiwum Hrabiów Niesiołowskich, nie mógł więc być do exdywizyi tenże oryginał złożonym, lecz urzędowy ekstrakt, którego zgodność z autentykem i bytność samego autentyku nakazano oprzysiądz, nieobwiniałby tak błędnie exdywizorskiego na ruchomość szacunku, bo znalazłby tę pewność, że oprócz rozdzieloney w naturze na kredytorów i konsukcesorów, z czego Sędziina Obuchowiczowa otrzymała część tylko 2* schedy Joachima Wołodkowicza dokumentem sobie odstąpioną, reszta ruchomego majątku nie 200 lecz 2569 złotych otoczono, a cały ogół onego nie przez examina, lecz przez zaprzysiężone komportacye był śledzonym, Teodor zaś Czemierys, poddany Sieniński indogowanym był z tego powodu, że matka jenerała miała skargę o zabraną jey własną ruchomość przez Franciszka Wołodkowicza, który (jak się okazało, obeymując dobra i opiekę po śmierci Tadeusza, ponieważ wszystko zabrał, możeby więc Jenerał rozpatrzył się, że po takich przeysciach fortuny z rąk do rąk, raz do Tadeusza, drugi raz do Franciszka Wołodkowiczów a naostatek do siebie samego, niemożnaby nikogo o niecałość ruchomego majątku (jeśliby się ona okazała) oskarżać; przeswiadczyłby się z tego dekretu że kalkulacya administracyjna odbyta została z złożonych i zaprzysiężonych registrów, a niewynaydziony tylko był podawczy inwentarz w miejscu którego, chociaż Obuchowicz ukazał kopią zgodną pod przysięgą, później wszelako wyszukany i teraz w autentyku będący, zaświadcza i zgodność kopii i rzetelność przysięgi. Nienaganiałby naostatek nabytych przez Obuchowicza pretensyow kredytorskich, bo te za jego własnymi dokumentami rekognoskowane, przysięgą każdego kredytora stwierdzone, żadnemu nie mogą podlegać podeyrzeniu, ile gdy jenerał, ani jedney z tych pretensyow w oświadczeniu niewymienia, któraby przecież była nierzetelną, lub zaspokoioną, słowem, gdyby Jenerał przeyrzeć chciał wszelkie od stron przynaszane dowody, z mocy których sąd exdywizorski, tak eo do wyjaśnienia funduszów, jako eo do podziału sched między konsukcesorów i przeznaczenia lokacyi kredytorom z jak naywiększą zachował się

szkрупulatnością, znalazłby gruntuwnie z tegoż dekretu przekonanie, że choć sam na rozprawie nie był, nie wszelako na jego nieuchybną stronę. Sukcessorowie Franciszka Wołodkowicza, dla zyskania w całości sched swoich, nieopuścili w żadney kategorii pilnsy na wszystko baczości. Kredytorowie treskliwi o wystarczenie funduszu również niezaniebali coby zwiększać mogło dla ich dobra masę, z której starali się zupełną otrzymać satysfakcyą; nie było zatem komportacyi, nie było kalkulacyi, nie było dowodu, któryby eo do ważności ściśle rozważanym, usprawiedliwianym i oprzysiężonym nieostał. Całe dzieło exdywizyi dostatecznie ewinkuje i działanie sądu i postępowanie żałących się Obuchowiczów, rozważyć go tylko potrzeba. Zaczóż więc jenerał, wszelką na stronę uchiliwszy dopiero słusność, a nigdy ani Obuchowiczów, ani sądu exdywizorskiego przez 21 rok, mimo tylokrotny swóy powrócie z zagranicy w kraju pobyt, żadnym urzędowym nieobwiniając aktem; za co naostatek nie rekwirując o dekret exdywizorski i dowody dla objaśnienia się o interessie, bez żadnego cienia krzywdy, bez żadnego nawet, choć czyjegokolwiek przeciwko sobie wykroczenia, udał się jedynie za pobudką zemsty, do obelżywych zarzutów, w których ani słowa nie ma prawdy. Jestże to przyzwoitymi z dostojnością stopnia zgodnym, zbierać same falsze i dla ubliżenia dobrej tyłu osób sławie w urzędowych one ogłaszać pismach. Publiczność bezstronna, przed oblicze której pierwsza może w podobnym rodzaju wyroczyła się sprawa, niech też bezstronną położy opinią: czy winni Obuchowiczowie, że jenerał Wołodkowicz roztrwonil swóy majątek i nad wartość długami obciążyl? czy wykroczył sąd exdywizorski Sieniński, że wykonywając prawidłą trybunalskiej remissy, którą sam jenerał uzyskał, połowę fortuny oddzielił sukcesorom Franciszka, a z drugiej, Jenerała, dał choć niepełną dla jego wierzcycieli satysfakcyą, dla tego zaś, że jenerał Wołodkowicz jeszcze dłużny i w potrzebach nieograniczony, czy powinni Obuchowiczowie poświęcać własnego majątku bezpieczeństwo, na cel jego zamiarow, którym dekret Ziem. Nowogródzki niedawno zapadły pobłażając, bez względu na porządek praw, sukcesyą po Józefie Wołodkowiczu przeniósł na Henryka, który czy żyje nawet, żaden się na to nie okazał dowod. Niema zatem nie nad oświadczenie jenerała nieślusniejszego, tłum słownych zarzutów, uzaleń, obelg i pogrozek skompletowały te, dość niedołączne, potwarne jego pismo; żaden przecież punkt skargi żadnymby naymniejszym niewsparty dowodem; a kiedy ze strony Obuchowiczów przeciwko wszystkiemu, eo tylko wspomnione jenerała zawiera pismo odpowiedziało się przez dekreta i inne urzędowe tranzakta, które zupełnie inny stan rzeczy wyświecają. Spokojni są we własnym sumnieniu Obuchowiczowie bo żadnych nigdy ku krzywdzie jenerała nieprzedsiębrali zamiarów, nie wątpią też że dowody i rzecz nayrzetelniey dopiero opisana, usprawiedliwią ich w publiczney opinii, kończąc więc ninieyszą odpowiedź, zapowiadając że szukać będą tey sprawiedliwości, iżby potwarcze pismo wedle przepisu statutowego było odwołanym, a potwarca izby zasłużoną odnosił karę. Ninieyszy zaś remanifest który w gazecie Kur. Lit. pomieszczonym będzie, dla wpisania w akta podają i podpisują. Adam Ber. Obuchowicz, Anna Obuchowiczowa.

Roku 1821 mca apryla 6 dnia. Przed aktami Jego Imperatorskiej Mości Ziemiemi Ptu Nowogródzkiego stanowiący osobicie WJP. Stanisław Cydzik Ziemi. Nowogródzki Regent niniejszy Remanifest do akt podał, że jest w aktach zaświadcza Karol Jabłoński Ziemi. Now. Aktowy Regent.

Roku 1821, mca apryla 8 dnia, w Dodatku Kur. Lit. wolno takowy remanifest umieścić. Nikodem Kiersnowski Pisarz Ziemi. ptu Nowogr.

U w i a d o m i e n i e.

3 Zawiadania się JW. Jarosława Grafa Potockiego jen. majora wojsk rossyjskich i kawalera, tudzież wierzycieli po satysfakcyi do majątku tegoż JW. Potockiego na rysek kredytorom oddanego, ubiegających się, iż rezolucyą Sądu Gł. cywilnego Depart. Gubernii Kijowskiej roku idącego 1821 dnia 1 kwietnia zapadłą, Urzędnikowi rozbiór na majątku powyższym ekspedującemu na dzień 20 maja roku terażn. do miasteczka Chaszczowatej w Gubernii Podolskiej poci Haysyniskim leżącego zjechać i wzmiankowany rozbiór bez dalszej limity, i ockładania ostatecznie ukonczyć polecono
Józef Nowakowski P. W. Pod.

A n n o n c e.

3. Les trois premières volumes de l'ouvrage de M. le Conseiller d'Etat et Professeur Parrot, intitulé: Entretien sur la Physique etc. annoncé l'année dernière, ont paru. Cet ouvrage contient les notions les plus intéressantes sur la Physique générale, la Chimie, la Physique de la terre et l'Astronomie. C'est un tableau dessiné correctement et d'une style qui en facilite l'intelligence pour toutes personnes qui vont connaître la Nature sans en faire une étude particulière. La science, la gaieté, le sentiment regnent tour à tour dans ces entretiens, et la jeunesse y puisera également sous la direction de ses instituteurs une instruction en même tems facile et solide. L'impression des trois volumes suivans est commencée et sera terminée au plutôt possible. Le prix de l'ouvrage entier est de 15 R. en argent. On s'adresse à la Librairie de M. Frédéric Moritz.

Nowe dzieło i katalogi.

W xigarni uniwersyteckiej na ulicy Sto Jańskiej obok kościoła wyszło z druku dzieło muzyczne pod tytułem:

Metoda na skrzypce Rodego, Baliota i Kreycera ułożona przez Baliota od konserwatorium pańskiego do nauki w tym instytucie przyjęta, jeden tom in folio r. sr. 2.

Tamże dostać można katalogi xiążek francuzkich, łacińskich, greckich i niemieckich, tudzież dodatek do katalogu nót muzycznych świeżo do xigarni przybyłych.

U w i a d o m i e n i e.

3 Roku 1821 marca 31 w Sądzie Lit. Gł. Wileń. Depart. czasowego słuchali prozby szlachcica Wawrzyńca Pawłowskiego w przełożeniu, że w dniu 30 idącego marca wieczorem, szlachcic Bernard Sobański od lat dawnych mecenas przy trybunach i Sądach Gł. skończył życie swoje, archiwum jego z papierów różnych obywateli do spraw zesłanemu powierzonych składające się, pozostaje w ręku proszącego jako byłego aplikanta. W testamencie swoim zesły Sobański poświęcił o zabezpieczeniu papierów obywatelskich w ręku proszącego, lecz obok, aby w sprawach przypadających w Sądzie Gł. aktoraty nie zostały zmażane tych stron doktrych zesły należał, zalecił udać się do Sądu Gł. o zabezpieczenie i wezwać pomocy kolegów zesłego. Proszący zatem w rzeczy wszystkich obywateli nie wiedzących o zgonie szlachcica Sobańskiego a przez to nie mogących natychmiast prawnych pełnomocników w swych interesach ustanowić, prosił imo) przeznaczyć czterech adwokatów przy sądzie Gł. będących, za tymczasowych zastępców i obrońców tych obywateli, których znajdują się papiery po zesłym Sobańskim

pozostałe, dla strzeżenia izby aktoraty nie upadają, 2do) zaawizować urzędownie wszystkie strony aby dla ustanowienia prawnych plenipotentów przybyły, 3tio) między tym wszystkie aktoraty do terminu poruczenia spraw przez samych aktorów, za przypadnieniem onych zapisać na sprawce, izby z powodu śmierci wzmianzonego szlachcica Sobańskiego nikt nie tracił i w tym uczynić jeneralne rozporządzenie, Rozkazali do spraw jakie zesłanemu adwokatowi Bernardowi Sobańskiemu były powierzone, niżeli sami aktorowie zostaną uwiadomieni, a dopiero izby czynności Sądowe niebyły zastanawiane, zwłaszcza że wedle praw litewskich Sąd pod żadnym względem na nikogo oczekiwać nie może, przeto, dla obrony prawnej adwokatów WW. Bogusława Białobłockiego, Benedykta Puczyłowskiego, Jana Grobickiego i Jana Kotwicza dodać, co zaś douwiadomienia aktorów objawić proszącemu, że jako on był w obowiązku aplikanta przy zesłym adwokacie Sobańskim tak onże sam natychmiast uczynić w tym publikatę przez gazety jest obowiązany.

Z dozwoleń Sądu że drukować wolno Świadczę Sekretarz Wacław Klukowski.

O ś w i a d c z e n i e.

3. Oświadczenie imieniem mnie niżey podpisanej Sorki Mowszowey Kufmanowey obywatelki Grodzieńskiej czyni się w następney osnowie iż ja żalująca Sorka Kufmanowa wspólnie z Star. Izraelem Leyzerowiczem Butkowskim obywatelem Grodzieńskim, za dostawiony do grodzieńskiego magazynu skutkiem zrobionego z Komissionerem 9 klasy W. Bremem w roku 1814 kontraktu, prowiant i furaz mając w skarbie Monarszym, należność rubli assygn. trzydzieście dziewięć tysięcy pięćdziesiąt cztery kop. trzydzieście trzy N. r. 39054, kop. 55, wynoszącą, w połowie mojemu aktorstwu uległą i dotąd nieuzyskaną, a świadectwem komisji Wileńskiego prowiantkiego depo w roku 1816 febr. 24 dnia za N. 1640 wydanym zrealizowaną, do odebrania takowey summy skąd należy, dokumentem plenipotentynym pod r. 1817 junii 9 dnia przed aktami Grodz. ptu Grodzieńskiego łącznie z kompanistą swoim Star. Izraelem Leyzerowiczem Butkowskim przyznanym, W. Tytułarnego Sowietnika Iwana Iwanowicza Zacha umocowała, i władzę onemu nadała, lecz kiedy od przyjaciół moich dochodzi w tym czasie mnie wiadomość, że w aktach Grodz. Wileńskich pod r. 1816 julii 16 dnia przyznana znajduje się plenipotencya dnia 10 tegoż roku i mca niy ode mnie, do odebrania zkad należy połowiczeny mojej schedy wzmienioney summy, Star. Izraelowi Leyzerowiczowi Butkowskiemu wydana, oświadczam więc i do publiczney wiadomości podaję: że takowa plenipotencya jako subrebtive utworzona i powodem późney wydanego W. Zachowi umocowania, już ustala, do czynnego w imieniu moim względem odzyskania mnie należney powyższej summy działania lub zawierania z kimkolwiek w tey materji układów, temuż Star. Izraelowi Leyzerowiczowi Butkowskiemu służyć nie mogła i nie może, a stąd jeżeli Star. Butkowski cokolwiek imieniem moim postanowił, wszelką takową czynność jego, jako na nieprawney, przezemnie niewydawaney dla jego i nieprzyznawaney plenipotencyi opartą, zażalam, manifestuję cofam i za nielegalną uważam, i tym końcem niniejsze oświadczenie do akt zapisuję, i opublikować przez gazety zamierzam. Sorka Mowszowiczowa Kufmanowa.

Roku 1821 mca apryla 4 dnia, że takowe oświadczenie do protokołu potocznego sądu Grodz. Grodzień. jest zapisane i że poszliny opłacone świadczę. Agust Jakimowicz v. Regent. Grodz. Grodzieński.